

Statistica producției vegetale și a terenurilor agricole

Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică agriculturii și mediului

1.2. Persoana de contact

Elena Orlova, șef direcție

tel.: 40 30 22

e-mail: elena.orlov@statistica.md

Aurora Garabajiu, locțiitorul șefului direcției

tel.: 40 30 23

e-mail: aurora.garabagiu@statistica.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

16.02.2010

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

16.02.2010

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Domeniul în cauză cuprinde datele statistice privind:

- i) suprafețele însămânțate și producția (recolta medie la un hectar și cea globală) obținută pe principalele culturi agricole (culturi cerealiere și leguminoase; culturi tehnice; cartofi, legume și culturi bostănoase; culturi pentru nutreț) și plantațiile multianuale (livezi, vii, nuciferi și arbuști fructiferi);
- ii) înființarea plantațiilor multianuale și producerea materialului săditor;
- iii) achiziționarea produselor agricole vegetale;
- iy) încorporarea îngrășămintelor chimice și naturale.

Datele statistice nominalizate oferă numeroase posibilități de corelare și structurare după formă de proprietate, categorii de gospodării la nivel de țară și în profil teritorial (parțial), constituind sursă importantă de informații necesare pentru evaluarea potențialului agricol al țării, elaborarea de politici agrare, monitorizarea și evaluarea realizării acestora.

Datele statistice anuale privind suprafețele însămânțate și recolta globală a culturilor agricole pe categorii de gospodării sunt obținute și prezentate:

- pe întreprinderile producătoare de producție agricolă (sau întreprinderi agricole), precum și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste - pe baza cercetării exhaustive a acestora (prin intermediul prezentării rapoartelor statistice);
- pe gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole până la 10 ha și gospodăriile anexe ale populației - pe baza cercetărilor statistice selective a micilor producători agricoli.

Datele statistice privind:

- i) recolta medie a culturilor agricole în iulie- noiembrie (cu periodicitate lunară),
- ii) înființarea plantațiilor multianuale și producerea materialului săditor,
- iii) încorporarea îngrășămintelor chimice și naturale sunt obținute și prezentate pe întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste - pe baza cercetării exhaustive a acestora (prin intermediul prezentării rapoartelor statistice);

Datele statistice privind achiziționarea produselor agricole vegetale sunt obținute și prezentate pe baza cercetării exhaustive a întreprinderilor și organizațiilor de achiziționare a produselor agricole (prin intermediul prezentării rapoartelor statistice).

La elaborarea datelor statistice sunt utilizate de asemenea sursele de date administrative:

- i) Cadastrul Funciar, elaborat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru (<http://www.arfc.gov.md/>)
- ii) Listele deținătorilor terenurilor agricole cu suprafața de 10 ha și peste, prezentate de către primăriile satelor (comunelor), orașelor, anual, în luna iunie.

Particularitățile prezentării datelor. Datele statistice vizînd:

- suprafețele însămînțate și producția obținută pe principalele culturi agricole și plantațiile multianuale sunt disponibile pe toate categoriile de gospodării, cu periodicitate anuală , pe total țară;
- suprafețele însămînțate și producția obținută pe principalele culturi agricole și plantațiile multianuale pe întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste sunt disponibile, cu periodicitate anuală, atît pe total țară, cît și în aspect teritorial (pe raioane și regiuni de dezvoltare),
- înființarea plantațiilor multianuale și producerea materialului săditor (cu periodicitate semianuală);
ii) încorporarea îngrășămintelor chimice și naturale (cu periodicitate semianuală), precum și iii) recolta medie a culturilor agricole în iulie-octombrie (cu periodicitate lunară) cuprind doar întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste sunt disponibile atît pe total țară, cît și în aspect teritorial (pe raioane și regiuni de dezvoltare).

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

În activitatea agricolă, din punct de vedere a organizării cercetărilor statistice, se disting 3 categorii majore de exploatații (unități sau gospodării):

- Întreprinderile producătoare de producție agricolă, sau întreprinderi agricole,
- Gospodăriile țărănești (de fermier),
- Gospodăriile populației,

Întreprinderile producătoare de producție agricolă, sau întreprinderi agricole cuprind toate întreprinderile și organizațiile cu personalitate juridică producătoare de produse agricole, care dețin sau au în folosință terenuri agricole și desfășoară activitate agricolă, indiferent de forma organizatorico-juridică și de proprietate a acestora. La această categorie sunt atribuite atît întreprinderile cu genul principal de activitate de agricultură, cît și întreprinderile care desfășoară activitate agricolă secundară (în cadrul subdiviziunilor structurale ale acestora), precum și instituțiile, organizațiile (mănăstirile, unitățile militare, etc.) care dispun de terenuri agricole și/sau animale agricole.

După forma organizatorico-juridică, întreprinderile agricole pot fi: cooperative agricole de producție (CAP), societăți pe acțiuni (SA), societăți cu răspundere limitată (SRL), întreprinderi de stat (ÎS) etc.

Gospodăriile țărănești (de fermier) constituie forma activității de antreprenariat desfășurată în baza utilizării terenului și patrimoniului aflat în proprietate privată sau în folosința fermierului ce se ocupă cu

producerea producției agricole. La această categorie de gospodării sunt atribuite și persoanele care au primit sectoare în contul cotelor de teren echivalent, dar nu au înregistrat gospodăria în modul stabilit.

Gospodăriile populației constituie forma producerii producției agricole realizate prin munca proprie depusă de cetățeni sau membrii familiilor lor (în special pe loturile pe lângă casă) în scopul satisfacerii necesităților în produse alimentare și alte nevoi.

Activitatea agricolă desfășurată de către gospodăriile populației cuprinde activitatea în gospodăriile anexe ale populației, întovărășirile pomilegumicole și loturile pomilegumicole privatizate.

Recolta globală (sau roada) constituie volumul producției vegetale obținut de pe toate suprafețele culturilor agricole/plantațiilor multianuale (pe culturi aparte și grupe de culturi) în expresie naturală, mai puțin pierderile la recoltare, inclusiv producția rezultată din schimbul de destinație a culturilor.

Recolta medie (sau roada medie) a culturilor agricole/plantațiilor multianuale constituie nivelul mediu de producție în expresie naturală obținută pe o unitate de suprafață de teren cultivat (la noi acest indicator este exprimat în chintale la 1 hectar).

Terenurile agricole sunt terenurile de pământ utilizate sistematic pentru obținerea producției agricole. Suprafața terenurilor agricole este formată din: terenuri arabile, plantații multianuale (vii, livezi și plantații nucifere), pășuni și fînețe naturale.

Terenurile arabile sunt terenurile agricole sistematic prelucrate (arate) și utilizate pentru semănatul culturilor agricole și ierburilor perene.

Plantațiile multianuale sunt terenurile agricole plantate cu livezi, vii și plantații nucifere.

Livezile sunt plantațiile de pomi, indiferent de vîrstă și specie (sămînțoase și sîmburoase) și arbuști fructiferi.

Viile sunt plantațiile de viță de vie, indiferent de vîrstă, soi și destinație.

Plantațiile nucifere sunt plantațiile de nuc, alune și alte specii (migdalul, etc.)

Pășunile sunt terenurile acoperite cu vegetație ierboasă instalată pe cale naturală și destinate pășunatului animalelor.

Fînețele sunt terenurile acoperite cu vegetație ierboasă instalată pe cale naturală și recoltate pentru obținerea fînului.

Suprafața însămînțată – terenul arabil **însămînțat** cu culturi agricole.

Suprafața însămînțată cuprinde 4 grupe mari de culturi agricole:

1. Culturi cerealiere și leguminoase;

din care:

- Culturi de toamnă pentru boabe:
 - grîu de toamnă;
 - secară de toamnă;
 - orz de toamnă;
 - alte culturi cerealiere de toamnă;
- Orz de primăvară;
- Ovăz;
- Porumb boabe;
- Grîu de primăvară;
- Mei;
- Hrișcă;
- Sorg pentru boabe;
- Alte culturi cerealiere de primăvară;
- Culturi leguminoase:

- *mazăre boabe;*
- *fasole boabe;*
- *bobi furajeri pentru boabe;*
- *măzăriche de primăvară pură și în borceag (cu predominarea măzărichei pentru boabe);*
- *alte leguminoase pentru boabe.*

2. Culturi tehnice;

din care:

- Sfeclă de zahăr industrială;
- Floarea soarelui pentru boabe – total
- Soia;
- Rapiță;
- Tutun;
- Plante medicinale;
- Culturi etero-oleaginoase;
- Alte culturi tehnice.

3. Cartofi, legume și culturi bostănoase alimentare;

din care:

- Cartofi
- Legume de câmp – total și specificate după cum urmează:
 - *varză diferită*
 - *castraveți;*
 - *tomate;*
 - *sfeclă de masă;*
 - *morcov;*
 - *ceapă;*
 - *usturoi;*
 - *mazăre verde;*
 - *bostani;*
 - *dovlecei;*
 - *ardei grași;*
 - *vinete;*
 - *gogoșari;*
 - *verzături;*
 - *alte legume;*
- Plantații semincere legumicole anuale, bienale și plantații-mamă.
- Arpagic;
- Culturi bostănoase alimentare;
- Seminceri de culturi bostănoase.

4. Plante de nutreț.

- Plante rădăcinoase pentru nutreț;
- Seminceri și plantații-mamă de rădăcinoase pentru nutreț;
- Sfeclă de zahăr pentru hrana animalelor;
- Bostani furajeri;
- Semănături pentru siloz (fără porumb);
- Porumb pentru siloz, masă verde și fînaj;
- Ierburi anuale pentru fîn, semințe, nutreț verde, pentru fabricarea granulelor, brichetelor și pentru pășunat
- Ierburi perene, fără plante protectoare, semănate în anul curent, inclusiv semănăturile de toamnă din anul trecut, din care:
 - lucernă pură,
 - sparcetă pură,
- Ierburi perene semănate în anii precedenți, din care:
 - lucernă pură,
 - sparcetă pură.

3.2.2. Unitatea de măsură

Suprafețele însămînțate sunt exprimate în hectare (ha) și mii hectare (mii ha).

Recolta globală este exprimată în chintale, mii chintale și mii tone (mii t).

Recolta medie este exprimată în chintale la 1 hectar (q/ha)

3.2.3. Formula de calcul

Suprafețele însămînțate

- pentru *întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)* cu suprafața terenurilor agricole **peste 10 ha** = \sum suprafețelor însămînțate separat pe culturi agricole sau pe grupe de culturi;
- pentru *gospodăriile țărănești (de fermier)* cu suprafața terenurilor agricole de pînă la **10 ha** și *gospodăriile populației* = % suprafețelor însămînțate separat pe culturi agricole sau pe grupe de culturi X suprafața totală a terenului arabil (din Cadastrul Funciar) / 100.

Recolta globală

- pentru *întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)* cu suprafața terenurilor agricole peste **10 ha** = \sum recoltei globale separat pe culturi agricole sau pe grupe de culturi;
- pentru *gospodăriile țărănești (de fermier)* cu suprafața terenurilor agricole de pînă la **10 ha** și *gospodăriile populației* = separat pe culturi agricole: suprafețele însămînțate X recolta medie la 1 hectar.

Recolta medie la 1 hectar

- **pentru culturi agricole:**
 - pentru *întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)* cu suprafața terenurilor agricole peste **10 ha** = separat pe culturi agricole: *recolta globală* / suprafața însămînțată precizată;
 - pentru *gospodăriile țărănești (de fermier)* cu suprafața terenurilor agricole de pînă la **10 ha** și *gospodăriile populației* vezi CMPA.
- **pentru plantațiile multianuale (fructe, pomușoare, nucifere și struguri):**
 - pentru *întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)* cu suprafața terenurilor

agricole peste 10 ha =: *recolta globală de pe suprafața pe rod / suprafața pe rod*;

- pentru *gospodăriile țărănești (de fermier)* cu suprafața terenurilor agricole de până la 10 ha și *gospodăriile populației* vezi CMPA.

Structura suprafețelor însămînțate cu culturi agricole (%)

- **Ponderea culturii (separat pe culturi sau grupă de culturi) în toată suprafața însămînțată cu culturi agricole** = suprafața însămînțată a culturii / la toată suprafața însămînțată cu culturi agricole X 100;
- **Ponderea culturii (separat pe culturi) în grupă (cereale și leguminoase, culturi tehnice, cartofi, legume și bostănoase, plante de nutreț)** = suprafața însămînțată a culturii / la suprafața însămînțată a grupei de culturi agricole X 100;

Cantitatea de îngrășăminte chimice încorporate recalculat la 100% de substanțe nutritive - se determină prin produsul (X) cantității de îngrășăminte în masă fizică la procentul de conținut de substanță nutritivă raportat (:) la 100.

Întroduse îngrășăminte chimice sau naturale la 1 hectar de semănătură sub roada anului __ pe total culturi agricole sau separat pe culturi = cantitatea de îngrășăminte chimice sau naturale încorporate recalculată la 100% de substanțe nutritive / suprafața însămînțată.

3.3. Clasificările utilizate

Activitatea economică: Rezultatele cercetărilor sunt clasificate corespunzător Clasificării Activităților Economiei Moldovei (CAEM), armonizat cu NACE ver.1, aprobat prin Hotărîrea Moldova-Standard nr. 694-ST din 09.02.2000, inclusiv modificarea nr.1 aprobată prin Hotărîrea nr.1444-ST din 04.01. 2004. Pus în aplicare de la 01.02.2004.

Forma de proprietate: Datele sunt grupate conform Clasificatorului formelor de proprietate din Republica Moldova (CFP): aprobat prin Hotărîrea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997.

Forma organizatorico-juridică: Datele sunt grupate conform Clasificatorului formelor organizatorico-juridice din Republica Moldova (CFOJ), aprobat prin Hotărîrea Moldova-Standard nr. 1607-ST din 09.11.2004. Pus în aplicare din 01.01.2005.

Unități administrativ-teritoriale: Datele sunt grupate conform Clasificatorului unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărîrea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003. Pus în aplicare de la 03.09.2003.

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Toate întreprinderile, organizațiile și alte persoane juridice și persoanele fizice producătoare de produse agricole, care dețin sau au în folosință terenuri agricole și desfășoară activitate agricolă, indiferent de forma organizatorico-juridică și de proprietate.

3.4.2. Populația statistică

Sfera de cuprindere a cercetărilor exhaustive o constituie:

- întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha sau 50 ha și peste (cuprinse în cercetări exhaustive, în dependență de cercetare - vezi p.3.1);
- întreprinderile și organizațiile de achiziționare a produselor agricole (cercetarea exhaustivă privind achiziționarea produselor agricole vegetale);
- gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole până la 10 ha și gospodăriile populației (cuprinse în cercetări selective).

3.4.3. Geografică

Datele se colectează pe întreaga țară, cu excepția localităților situate în partea stîngă a Nistrului și mun. Bender.

3.4.4. Temporală

Seriile de timp privind producția vegetală sunt disponibile începând cu anul 1913, celelalte date - din anul 1980.

3.5. Nivelul de dezagregare

Datele finale pe sectorul vegetal sunt disponibile:

1) Sub aspect territorial:

a) pe total țară - privind suprafețele însămânțate și producția obținută pe principalele culturi agricole și plantațiile multianuale - pe toate categoriile de gospodărie;

b) pe total țară, pe raioane și regiuni de dezvoltare – datele privind:

- suprafețele însămânțate și producția obținută pe principalele culturi agricole și plantațiile multianuale - pe întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha;

- înființarea plantațiilor multianuale și producerea materialului săditor; ii) încorporarea îngrășămintelor chimice și naturale (cu periodicitate semianuală), precum și iii) recolta medie a culturilor agricole în iulie-octombrie - pe întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste,

2) Pe categorii de gospodărie și forme de proprietate – datele indicate în p.1a) mai sus,

3) Pe forme organizatorice și forme de proprietate – datele indicate în p.1b) mai sus,,

Restricții: Rapoartele primare sunt confidențiale (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil, care asigură protecția confidențialității datelor.

3.6. Periodicitatea diseminării

Lunară, trimestrială, semestrială, anuală (detalii vezi la p.3.7., 4.2.1.)

3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)

Lunar: datele privind recolta medie a culturilor agricole în iulie-noiembrie (cu periodicitate lunară) pe întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste - a 5 zi lucrătoare a lunii (iulie - decembrie);

Semestrial: datele privind înființarea plantațiilor multianuale și producerea materialului săditor - 16 ianuarie și 12 iunie;

Anual - datele privind:

➤ suprafețele însămânțate cu culturi agricole sub roada anului ____ :

– datele preliminare – 12 iulie,

– datele finale – 30 iulie.

➤ suprafețele însămânțate precizate, suprafețele recoltate, recolta medie la un hectar și recolta globală obținută pe principalele culturi agricole; suprafețele totale, suprafețele pe rod, recolta medie și recolta globală a plantațiile multianuale:

– datele preliminare - 17 ianuarie,

- datele finale – 2 aprilie.

➤ încorporarea îngrășămintelor chimice și naturale – 11 ianuarie

➤ achiziționarea produselor agricole vegetale:

– datele preliminare - 17 ianuarie,

– datele finale – 19 martie

3.8. Revizuirea

Datele sunt operative și definitive.

3.9. Perioada de referință

Perioada de referință este *anul calendaristic (de la 01 ianuarie pînă la 31 decembrie)* și perioada cumulativă de la începutul anului.

4. Colectarea și procesarea datelor

4.1. Sursa de date

4.1.1. Cercetări statistice

Cercetări exhaustive:

- Totalurile semănatului pentru recolta anului 200_;
- Înființarea și defrișarea plantațiilor multianuale, producerea materialului săditor;
- Recoltarea roadei, semănatul culturilor de toamnă și aratul de zăble;
- Introducerea îngrășămintelor chimice și naturale sub roada anului 200_;
- Producția obținută la culturile recoltate pe toată suprafața însămînțată;
- Achiziționarea producției vegetale pe anul 200_.

Cercetări selective:

Cercetarea activității agricole a micilor producători agricoli.

4.1.2. Surse administrative

La elaborarea datelor statistice sunt utilizate sursele de date administrative:

- Cadastrul Funciar al Republicii Moldova, elaborat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru;
- Listele deținătorilor de terenuri agricole, prezentate de către primăriile satelor (comunelor), orașelor, anual, în luna iunie.

4.1.3. Estimări

Se aplică la elaborarea datelor trimestriale preliminare privind producția vegetală în sectorul micilor producători agricoli (gospodăriile populației și a gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha).

4.2. Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative

4.2.1. Obiectiv și scurt istoric

Cercetarea „Recoltarea roadei, semănatul culturilor de toamnă și aratul de zăble” (form. nr. 7-agr)

Obiectivul cercetării: *obținerea datelor statistice privind ritmurile de recoltare a culturilor agricole.*

Principalii indicatori rezultați: *recolta globală și medie la hectar a culturilor agricole, suprafețele secerate, cosite, recoltate, ritmurile de recoltare, cantitatea de producție obținută și treierată, semănatul culturilor de toamnă pentru boabe și furaj verde, aratul de zăble.*

Periodicitatea cercetării – *lunară (în iulie- noiembrie).*

Modul de colectare a datelor: *prin intermediul prezentării rapoartelor statistice de către respondenți.*

Tipul de cercetare: *exhaustiv.*

Criterii de prezentare: *Întreprinderile și organizațiile producătoare de produse agricole indiferent de forma organizatorico-juridică și de proprietate, precum și gospodăriile țărănești (de fermier), cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste.*

Numărul unităților cuprinse în cercetare în anul 2009 - 1988 *întreprinderi agricole și gospodării țărănești (de fermier).*

Nivel de dezagregare a datelor diseminate: *pe țară și în profil teritorial: pe raioane și regiuni de*

dezvoltare; pe categoriile de gospodării cuprinse în cercetare.

Cercetarea „Înființarea și defrișarea plantațiilor multianuale, producerea materialului săditor” (form. nr. 2-liv-vii)

Obiectivul cercetării: *obținerea datelor statistice privind plantarea și defrișarea plantațiilor multianuale și producerea materialului săditor.*

Principalii indicatori rezultați: *plantarea, defrișarea și reparația golurilor din livezi viilor și plantațiilor nucifere, producerea materialului săditor.*

Periodicitatea cercetării – *semestrială (în iunie și decembrie).*

Modul de colectare a datelor: *prin intermediul prezentării rapoartelor statistice de către respondenți.*

Tipul de cercetare: *exhaustiv.*

Criterii de prezentare: *Întreprinderile și organizațiile producătoare de produse agricole indiferent de forma organizatorico-juridică și de proprietate, precum și gospodăriile țărănești (de fermier), cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste.*

Numărul unităților cuprinse în cercetare în anul 2009 - *1130 rapoarte primare.*

Nivel de dezagregare a datelor diseminate: *pe țară și în profil teritorial: pe raioane și regiuni de dezvoltare; pe categoriile de gospodării cuprinse în cercetare.*

Cercetarea „Totalurile semănatului pentru recolta anului 200_” (form. nr. 4-agr)

Obiectivul cercetării: *obținerea datelor statistice privind suprafețele însămînțate cu culturi agricole.*

Principalii indicatori rezultați: *suprafețele însămînțate cu culturi agricole; structura suprafețelor însămînțate cu culturi agricole.*

Periodicitatea cercetării – *anuală (în luna iunie.)*

Modul de colectare a datelor: *prin intermediul prezentării rapoartelor statistice de către respondenți.*

Tipul de cercetare: *exhaustiv.*

Criterii de prezentare: *Întreprinderile și organizațiile producătoare de produse agricole indiferent de forma organizatorico-juridică și de proprietate, precum și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste, gospodăriile țărănești (de fermier, cu suprafața terenurilor agricole pînă la 10 ha și gospodăriile populației – rapoarte generalizatoare întocmite în baza cercetărilor selective a producătorilor agricoli mici.*

Numărul unităților cuprinse în cercetare în anul 2009 - *2760 rapoarte primare.*

Nivel de dezagregare a datelor diseminate: **Date preliminare** - *pe țară și în profil teritorial: pe raioane și regiuni de dezvoltare; pe categoriile de gospodării cuprinse în cercetare.*

Date finale – *la nivel de țară –pe categorii de gospodării și forme de proprietate; în profil teritorial (întreprinderi agricole și gospodării țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor de 10 ha și peste – total și pe fiecare din aceste categorii aparte); generalizatoare pe categorii de gospodării și forme de proprietate cuprinse în cercetare.*

Cercetarea „Introducerea îngrășămintelor chimice și naturale sub roada anului 200_” (form. nr. 9-agr)

Obiectivul cercetării: *obținerea datelor statistice privind cantitatea îngrășămintelor chimice și naturale încorporate sub roada anului 200_.*

Principalii indicatori rezultați: *cantitatea îngrășămintelor chimice și naturale încorporate sub roada*

anului 200_ , suprafețele îngrășate, introduse îngrășăminte chimice și naturale la 1 hectar.

Periodicitatea cercetării – *anuală (în luna decembrie)*

Modul de colectare a datelor: *prin intermediul prezentării rapoartelor statistice de către respondenți.*

Tipul de cercetare: *exhaustiv.*

Criterii de prezentare: *Întreprinderile și organizațiile producătoare de produse agricole indiferent de forma organizatorico-juridică și de proprietate, precum și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste.*

Numărul unităților cuprinse în cercetare în anul 2009 - *1846 rapoarte primare.*

Nivel de dezagregare a datelor diseminate: *pe țară și în profil teritorial: pe raioane și regiuni de dezvoltare; pe categoriile de gospodării cuprinse în cercetare.*

Cercetarea „Producția obținută la culturile recoltate pe toată suprafața însămînțată” (form. nr. 29-agr)

Obiectivul cercetării: *obținerea datelor statistice privind producția obținută la culturile recoltate pe toată suprafața însămînțată.*

Principalii indicatori rezultați: *suprafețele însămînțate precizate, suprafețele recoltate, recolta efectivă în masă fizică la recoltare, recolta efectivă în masă după finisare, producția obținută pe semănăturile succesive și între rînduri în condiții fizice la recoltare, roada medie a culturilor agricole, suprafața totală a plantațiilor multianuale, suprafața pe rod a plantațiilor multianuale, producția obținută efectiv de pe toată suprafața plantațiilor multianuale, producția obținută efectiv de pe suprafața pe rod a plantațiilor multianuale, roada medie la hectar a fructelor, strugurilor și pomușoarelor, terenuri protejate, vânzarea florilor.*

Periodicitatea cercetării – *anuală (în luna decembrie)*

Modul de colectare a datelor: *prin intermediul prezentării rapoartelor statistice de către respondenți.*

Tipul de cercetare: *exhaustiv.*

Criterii de prezentare: *Întreprinderile și organizațiile producătoare de produse agricole indiferent de forma organizatorico-juridică și de proprietate, precum și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste.*

Numărul unităților cuprinse în cercetare în anul 2009 - *2891 rapoarte primare.*

Nivel de dezagregare a datelor diseminate: **Date preliminare** - *pe țară și în profil teritorial: pe raioane și regiuni de dezvoltare; pe categoriile de gospodării cuprinse în cercetare.*

Date finale – *la nivel de țară –pe categorii de gospodării și forme de proprietate; în profil teritorial (întreprinderi agricole și gospodării țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor de 10 ha și peste – total și pe fiecare din aceste categorii aparte); generalizatoare pe categorii de gospodării și forme de proprietate cuprinse în cercetare.*

Cercetarea „Achiziționarea producției vegetale pe anul 200_ (form. nr. 1 – achiz)

Obiectivul cercetării: *obținerea datelor statistice privind achiziționarea producției vegetale.*

Principalii indicatori rezultați: *achiziționat producție vegetală total – cantitatea și valoarea, din care de la întreprinderile agricole (cantitatea și valoarea) și de la persoanele fizice, inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) cantitatea și valoarea), (cantitatea producției primite cu titlul de materie primă ce aparține clientului (cantitatea), prețul de cost a lchintal de producție achiziționată.*

Periodicitatea cercetării – *anuală (în luna decembrie)*

Modul de colectare a datelor: prin intermediul prezentării rapoartelor statistice de către respondenți.

Tipul de cercetare: exhaustiv.

Criterii de prezentare: Întreprinderile (organizațiile) de achiziționare și de prelucrare a producției (materie primă) vegetale.

Numărul unităților cuprinse în cercetare în anul 2009 - 262 rapoarte primare.

Nivel de dezagregare a datelor diseminate: pe țară și în profil teritorial: pe raioane și regiuni de dezvoltare; pe categoriile de gospodării cuprinse în cercetare.

4.2.2. Unitatea statistică

Unitatea de observare o constituie persoanele juridice sau fizice, care are în proprietate sau folosință teren agricol și desfășoară activitate agricolă:

- întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha sau 50 ha și peste (cuprinse în cercetări exhaustive, în dependență de cercetare - vezi p.4.2.1.),
- gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole până la 10 ha și gospodăriile populației (cuprinse în cercetări selective - vezi p.4.2.1.),
- întreprinderile și organizațiile de achiziționare a produselor agricole (cuprinse în cercetarea exhaustivă privind achiziționarea produselor agricole vegetale);

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Cercul unităților cuprinse în profil pe cercetări sunt prezentate în p. 4.2.1.

4.2.4. Periodicitatea cercetării

- Lunară, în perioada iulie-decembrie - a cercetării statistice conform raportului nr.7-agr,
- Trimestrială - a cercetării activității agricole a micilor producători agricoli (CMPA),
- Semestrială - a cercetărilor statistice conform raportului nr. 2-liv-vii,
- Anuală – a cercetărilor statistice conform rapoartelor nr 4-agr, 9-agr, 29-agr, 1-achiz.

4.2.5. Colectarea datelor

Datele sunt colectate prin:

- autoînregistrare - pentru întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste, precum și întreprinderile de achiziție a produselor agricole;
- interviu - în cadrul cercetării statistice selective a gospodăriilor țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole până la 10 ha și gospodăriilor populației.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sunt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date.

Cu utilizarea aplicației programului de procesare este asigurată verificarea datelor privind respectarea întregului set de condiții de control (condițiilor logice):

- a căilor logice din rapoarte;
- a datelor din rapoarte.

Condițiile de control logic la nivel de raport au ca scop: urmărirea și verificarea căilor/fluxurilor logice din rapoarte; respectarea corelațiilor dintre tabele, codificarea corectă a rapoartelor.

Prin condițiile de verificare a integrității se urmărește corelarea și verificarea datelor din rapoarte.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

Compilarea datelor se efectuează pe baza centralizării informației obținute în cadrul cercetărilor statistice.

4.3.3. Ajustările

Nu se efectuează ajustări.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea principiilor fundamentale ale statisticii oficiale aprobate de Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite în 1992, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către agenții economici și gospodăriile populației.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul raportului/chestionarului statistic), temporală (cu datele pentru perioadele precedente) și surse de date administrative.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate controale de către colaboratorii organelor teritoriale la întreprinderi, iar a colaboratorilor BNS – la organele teritoriale pentru statistică.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

CMPA - pînă la 1%.

4.4.2. Erori de eșantionare

CMPA - pînă la 1%.

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Informația privind statistica producției vegetale și terenurile agricole este elaborată în conformitate cu standardele internaționale în domeniu, cu excepția:

- Calculării recoltei medii la hectar, care în Republica Moldova se calculează prin raportarea recoltei globale obținute la suprafața însămînțată precizată, iar conform standardelor internaționale - se raportează la suprafața efectiv recoltată. Metodă de calcul a roadei medii conform standardelor internaționale este în curs de testare,
- Clasificării culturilor agricole. Totodată există posibilitatea grupării culturilor agricole, prin chei de trecere, în corespundere cu recomandările FAO ale ONU și cele ale UE.

5.2. Comparabilitatea în timp

Datele sunt comparabile în timp.

5.3. Coerența cu alte statistici

Există diferență dintre datele privind suprafețele viilor și livezilor cu datele Cadastrului Funciar deoarece sunt utilizate diferite metode de estimare a suprafețelor plantațiilor multianuale în gospodăriile populației.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului unic al statisticii oficiale, cu stabilirea principiilor generale pentru colectarea, prelucrarea, centralizarea, diseminarea, stocarea informației statistice (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor imparțialității, deontologiei statistice, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței,

coordonării la nivel național, colaborării la nivel internațional,

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1049 din 06.10.05 cu privire la aprobarea Regulamentului Biroului Național de Statistică și componenței nominale a Colegiului Biroului Național de Statistică BNS:

- elaborează de sine stătător sau în comun cu alte autorități administrative centrale și aprobă metodologiile cercetărilor statistice și de calcul al indicatorilor statistici, în conformitate cu standardele internaționale, în special ale Uniunii Europene, și cu practica avansată a altor țări, precum și ținând cont de specificul condițiilor social-economice ale Republicii Moldova;
- organizează, în conformitate cu programul de lucrări statistice, aprobat anual de către Guvern, cercetări statistice privind situația și dezvoltarea economică, socială, demografică a țării, executând lucrările de colectare, prelucrare, centralizare, stocare și diseminare a datelor statistice;

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.md, rubrica Despre BNS (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.9 (2) al Legii cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, Organele statisticii oficiale sunt obligate să protejeze datele individuale obținute.

În cap. V al legii nominalizate este stipulat, ca informația colectată, procesată și stocată pentru producerea informației statistice este confidențială în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a persoanelor fizice sau juridice și divulgă date individuale. Nu este considerată confidențială:

- a) informația care poate fi obținută din surse public accesibile conform legislației;
- b) informația individuală despre adresă, telefon, denumire, gen de activitate, număr de personal ale persoanelor juridice și persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător;
- c) informația ce se referă la întreprinderile de stat, prezentată la solicitarea autorităților administrației publice centrale și locale de resort;
- d) informația ce se referă la autoritățile administrației publice centrale și locale, la unitățile medico-sanitare publice, la alte instituții publice, centralizată la nivel de unitate.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 24, au acces la informația confidențială persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care informația confidențială este necesară producerii acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la informația confidențială care nu permite identificarea directă poate fi acordat prin decizia directorului general al organului de statistică pentru proiecte de cercetări științifice, strategii și programe de importanță națională, în cazul în care nu există riscul de încălcare a regimului de protecție a datelor individuale și de imixtiune în viața particulară a persoanei.

Art. 25 al Legii stipulează că „Informația statistică nu va fi diseminată utilizatorilor în cazul în care conține informație confidențială. În acest caz, informația centralizată trebuie să conțină date despre cel puțin 3 unități, iar ponderea unei unități să fie de cel mult 85% din totalul informației centralizate”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția informației statistice confidențiale și neadmiterea divulgării ei.

În conformitate cu Legea nominalizată, personalul organelor statisticii oficiale, recenzorii, interviuatorii și alte persoane care, conform atribuțiilor de serviciu, au acces direct la date individuale sunt obligați să păstreze confidențialitatea lor, să nu o divulge sub nici o formă, inclusiv după ieșirea din funcția respectivă, fapt consemnat în angajamentul semnat de fiecare colaborator al BNS.

Pînă la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emitere

Trimestrial este elaborat Graficul informațiilor operative și a notelor informative elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emitere

Calendarul de emitere a informațiilor operative și a notelor informative este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.md.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, art. 9 „Organele statisticii oficiale sînt obligate:

- să disemineze informația statistică utilizatorilor în volumul, modul și în termenele stabilite în programul de lucrări statistice;
- să asigure tuturor utilizatorilor accesul la informația statistică neconfidențială în condiții de egalitate privind volumul și termenele de diseminare.”

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.md reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina sa oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Informații operative / Note analitice

Informațiile operative și notele analitice sînt publicate pe pagina oficială a BNS: <http://www.statistica.md> la rubrica Comunicate de presă, conform Calendarului de emitere a comunicatelor de presă.

8.2.2. Publicații

Publicațiile elaborate de BNS care conțin date statistice privind agricultura:

- Anuarul Statistic al Republicii Moldova;
- Breviarul statistic Moldova în cifre;
- Publicația periodică „Situația social-economică a Republicii Moldova”;
- Publicația periodică „Principalii indicatori social-economici pe regiuni, raioane și municipii”;
- Publicația periodică „Buletin statistic trimestrial”;
- Culegerea „Activitatea agricolă a micilor producători agricoli în Republicii Moldova”

Acces la publicații:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.md, rubrica Publicații <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&>)
- pe suport de hîrtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400>)
- sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.md, rubrica Publicații <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219>)

8.2.3. Baze de date/serii de timp

Seriile de timp privind agricultura sunt plasate pe pagina oficială www.statistica.md, rubrica Date statistice / Agricultura.

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionare internaționale FAO ONU, International Grains Coucil, Eurostat, CSI, etc.

8.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială.

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.md, rubrica Metodologie (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

9.4. Alte referințe utile

Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI	http://www.statistica.md/SDDS/?lang=ro
Baza de date EUROSTAT	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database
Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU	http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/